

SÄÄDÖSKOKOELMA

2019

Nro 19

SISÄISEN TARKASTUKSEN TOIMINTASÄÄNTÖ

(Hyväksytty kaupunginhallituksessa 21.10.2019, tulee voimaan heti)

1 § Sisäinen valvonta

Sisäisellä valvonnalla tarkoitetaan sisäisiä menettely- ja toimintatapoja, joilla pyritään varmistamaan toiminnan laillisuus ja tuloksellisuus. Se on osa kunnan johtamisjärjestelmää sekä kunnan johdon ja hallinnon työväline, jonka avulla arvioidaan asetettujen tavoitteiden toteutumista, toimintaprosesseja ja riskejä. Valvonnan tarkoituksena on edistää kunnan organisaation tehokasta johtamista, riskien hallintaa ja toiminnan tuloksellisuuden arviointia. Sisäisen valvonnan järjestäminen on kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan vastuulla.

Sisäinen valvonta yhdessä toimivasta johdosta riippumattoman ulkoisen valvonnan kanssa muodostaa koko organisaation kattavan valvontajärjestelmän.

2 § Sisäisen tarkastuksen tarkoitus

Sisäinen tarkastus on osa kaupunkikonsernin sisäisen valvonnan järjestelmää. Sisäinen tarkastus ei siten yksin vastaa konsernin sisäisestä valvonnasta. Sisäinen tarkastus on suunnitelmallista, riippumatonta ja objektiivista arviointi-, varmistus- ja konsultointitoimintaa, joka on luotu tuottamaan lisäarvoa organisaatiolle ja parantamaan sen toimintaa. Sisäinen tarkastus tukee kaupunginjohtajaa ja konsernijohtoa kaupungin arvojen toteuttamisessa ja tavoitteiden saavuttamisessa tarjoamalla järjestelmällisen lähestymistavan organisaation riskienhallinta-, valvonta-, johtamis- ja hallintoprosessien tuloksellisuuden arviointiin ja kehittämiseen.

3 § Asema, valtuudet ja vastuut

Asema

Sisäisen tarkastuksen toiminta-alueena ovat Kotkan kaupunkikonsernin kaikki toiminnot ja toimintayksiköt sekä palveluntuottajille ulkoistetut toiminnot ja palvelut. Sisäinen tarkastus toimii talousyksikössä ja tarkastustoiminnasta vastaa riskienhallintapäällikkö, joka on toiminnallisesti kaupunginjohtajan alainen sekä henkilöstöhallinnollisesti talousjohtajan alainen.

Valtuudet

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada viivytyksettä ja veloituksetta tarkastustehtävänsä varten tarpeelliset tiedot, asiakirjat ja tietojärjestelmien käyttöoikeudet. Lisäksi se on oikeutettu saamaan toimintayksiköiltä tehtäviensä hoitamisen kannalta tarpeellista apua. Riskienhallintapäälliköllä tai hänen nimeämällään tarkastajalla on tiedonsaantioikeuden toteuttamiseksi läsnäolo- ja puheoikeus kaupungin johtoryhmien kokouksissa sekä muissa tiedonsaannin kannalta tarpeellisissa tilaisuuksissa.

Vastuut

Sisäisellä tarkastuksella on asiantuntijavastuu työstään. Tarkastus- ja konsultointitoiminnan riippumattomuuden turvaamiseksi sisäisellä tarkastuksella ei ole päätösvaltaa eikä toiminnallista vastuuta tarkastettavista prosesseista.

4 § Johtaminen

Sisäisen tarkastuksen johtamisessa noudatetaan kaupungin hyvää johtamis- ja hallintotapaa sekä johtamisperiaatteita. Sisäisen tarkastuksen toimintaa johdetaan kaupunkistrategian tavoitteiden ja riskien mukaisesti. Toiminta on ennakoivaa ja tulevaisuuteen suuntautuvaa.

5 § Tehtävät

Sisäisen tarkastuksen tehtävänä on selvittää konsernijohdolle sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan asianmukaisuutta ja riittävyttä sekä suorittaa tarkastussuunnitelman mukaiset sekä muut kaupunginhallituksen ja kaupunginjohtajan määräämät tarkastustehtävät.

Sisäinen tarkastus tarkastaa, arvioi ja konsultoi

1. kaupungin johtamis- ja hallintojärjestelmää
2. kaupungin organisaatioyksiköiden tavoitteiden toteutumista uhkaavien riskien tunnistamista;
3. toimintojen lain- ja päätöksenmukaisuutta, sopimusten ja ohjeistuksen sekä muun käytetyn tiedon oikeellisuutta, noudattamista ja tarkoituksenmukaisuutta;
4. päätöksentekojärjestelmän toimivuutta, toiminnan tuloksellisuutta ja omaisuuden turvaamista;
5. resurssien tehokasta ja taloudellista käyttöä;
6. johtamisessa ja päätöksenteossa käytettävän tiedon luotettavuutta, oikea-aikaisuutta ja tarkoituksenmukaisuutta sekä antaa suosituksia niiden parantamiseksi.

Tarkastusten tavoitteena on eettisten arvojen ja hyvän johtamis- ja hallintotavan tukeminen sekä riski- ja valvontatietoisuuden tuottaminen ja lisääminen. Sisäinen tarkastus voi osallistua asiantuntijana konsernin sisäisen tarkastuksen toimialaan kuuluviin kehittämishankkeisiin.

Sisäinen tarkastus voi antaa tarkastus- ja arviointisuositusten perusteella sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevaa neuvontaa konsultointina kuntalain 125 §:n mukaisille kaupungin tilivelvolliselle johdolle ja toimintayksiköille. Konsultointi ei kuitenkaan saa vaarantaa sisäisen tarkastuksen riippumattomuutta ja objektiivisuutta.

6 § Riskienhallintapäällikön kelpoisuus, tehtävät ja ratkaisovalta

Riskienhallintapäällikön kelpoisuusvaatimuksena on virkaan soveltuva ylempi korkeakoulututkinto sekä hyvä perehtyneisyys kunnallis- ja taloushallintoon. Riskienhallintapäällikkö vastaa sisäisen tarkastuksen toteuttamisesta ja järjestämisestä.

Riskienhallintapäällikkö vastaa siitä, että sisäiselle tarkastukselle asetetut tavoitteet saavutetaan ja tarkastustyö suoritetaan ammattitaitoisesti ja ammatillisella huolellisuudella. Riskienhallintapäällikön tulee koordinoida sisäistä tarkastusta yhteistyössä tilintarkastajan kanssa, jotta tarkastustyön kattavuus varmistetaan ja vältetään päällekkäinen työ.

7 § Eettiset toimintaperiaatteet

Sisäinen tarkastus ottaa toimintansa peruseriaatteina huomioon kulloinkin voimassa olevat yleiset kansainväliset ammattistandardit ja eettiset säännöt. Sisäisen tarkastuksen noudattamat ja vaalimat periaatteet ovat: rehellisyys, objektiivisuus, luottamuksellisuus ja ammattitaito.

Sisäisen tarkastuksen on oltava riippumaton tarkastettavista toiminnoista ja työssään puolueeton. Sisäisen tarkastajan tulee pidättäytyä arvioimasta sellaisia toimintoja, joista hän on ollut vastuussa viimeksi kuluneen vuoden aikana. Sisäisen tarkastuksen tehtävien suorittamisessa on otettava huomioon hallinto-lain (434/2003) esteellisyyssäännökset.

Sisäisen tarkastuksen on ilmoitettava kaupunginjohtajalle riippumattomuutta tai objektiivisuutta vaarantavista tekijöistä ja olennaisista poikkeamisista sisäisen tarkastuksen ammattistandardien noudattamisessa.

Sisäisellä tarkastustoiminnolla tulee kokonaisuutena olla tai sen tulee hankkia tehtäviensä suorittamiseen tarvittavat tiedot, taidot ja muu pätevyys. Sisäinen tarkastus voi käyttää ulkopuolista asiantuntija-apua tehtäviensä suorittamisessa.

Sisäisen tarkastuksen tulee varmistaa tehtävien edellyttämä jatkuva ammatillinen kehittyminen.

8 § Toiminnan suunnittelu

Sisäisen tarkastuksen tulee vuosittain laatia ja esitellä sisäisen tarkastuksen toimintasuunnitelma ja resurssitarpeet kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi.

Suunnitelmassa tulee ottaa huomioon organisaation toimintaa ja taloutta koskevat riskit, toiminnassa tapahtuneiden muutosten olennaisuus ja suhteellinen riski sekä kaupunginjohtajan ja kaupunginhallituksen esittämät näkökohdat.

Tarkastussuunnitelma toimitetaan tiedoksi kaupunginhallitukselle, tarkastuslautakunnalle ja tilintarkastajalle.

9 § Tehtävien toteuttaminen

Tarkastukseen kuuluvat tarkastuksen tavoitteiden määrittely, todentavan aineiston hankkiminen ja analysointi, päätelmien tekeminen ja tarvittaessa suositusten antaminen epäkohtien korjaamiseksi ja toiminnan kehittämiseksi. Sisäisen tarkastuksen tulee määritellä ja dokumentoida tarkastus-, arviointi- ja konsultointitoimintansa suunnittelua, tarkastustyötä ja raportointia koskevat tarkemmat menettelytavat.

10 § Raportointi

Sisäinen tarkastus raportoi neljännesvuosittain kaupunginhallitukselle sen valvontavelvollisuuden täyttämiseksi tarkastus- ja arviointityön keskeiset tulokset. Lisäksi sisäinen tarkastus valmistelee yhdessä vastuualueiden ja toimintayksiköiden sekä riskienhallintajohtoryhmän kanssa sisäisen valvonnan järjestämistä koskevan vuosittaisen selonteon toimintakertomukseen.

Sisäisen tarkastuksen on viivytyksettä raportoitava kaupunginjohtajalle havaitsemistaan merkittävistä sisäisen valvonnan tai riskienhallinnan puutteista sekä väärinkäytöksistä. Sisäinen tarkastus raportoi tarkastustyönsä tulokset tarkastuskohteen vastuuhenkilölle ja hänen esimiehelleen. Kaupunginjohtajalle annetaan yhteenvetoraportteja tarpeellisin väliajoin, ellei asian luonne vaadi välitöntä raportointia. Ulkoiselle tarkastukselle raportoidaan tarkastussäännössä vahvistetun menettelytavan mukaan.

Sisäisen tarkastuksen tulee antaa tarkastettavasta tai arvioitavasta kohteesta vastuussa oleville mahdollisuus esittää näkemyksensä havainnoista ja johtopäätöksistä ennen lopullisen raportin antamista, ellei ole perusteltua syytä menetellä toisin. Raportointi voi olla suullista tai kirjallista riippuen tarkastushavaintojen merkittävydestä. Muilta osin sisäinen tarkastus päättää itse raportoinnistaan.

11 § Dokumentointi ja arkistointi

Sisäisen tarkastuksen on laadittava työpaperit, jotka dokumentoivat suoritetun tarkastuksen arviointikohteittain. Työpaperit on laadittava ja säilytettävä siten, että havainnot ja suositukset voidaan niiden perusteella todeta myös jälkikäteen.

Tarkastusraportit säilytetään arkistointia koskevien määräysten mukaisesti. Tarkastusraporttien julkisuus määräytyy viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaisesti. Asiakirjan valmis-tuttua on otettava tarpeen mukaan kantaa asiakirjan tai sen osien salassapitoon.

12 § Laadunvarmistus

Sisäisen tarkastuksen tulee kehittää ja ylläpitää sisäisen tarkastuksen laadunvarmistusmenettelyitä. Menettelyihin on sisällytettävä jatkuva laadunvarmistusmenettely ja säännöllisin väliajoin tehtävät sisäiset ja ulkoiset arvioinnit sisäisen tarkastuksen toiminnan laadusta.

13 § Voimaantulo

Tämä toimintasääntö tulee voimaan 21.10.2019. Sisäisen tarkastuksen on vuosittain arvioitava toimintasäännön päivitystarpeet ja tarvittaessa esitettävä siihen tehtävät muutokset.